

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre 10 korona.
Félévre 5 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Egy békés ünnep előestéjén.

Világháboru, csút világháboru! Ember-
evő szörny. Tűzokádó sárkány.

Kilenczed hónapja feléd fordul millió
férfi fej. Miattad teszül millió férfi kar.
Tőled reszket millió női szív. Mintegy
lebüvölten. Lenyűgözötte. Fáradt-únot-
tan. Unos-untalan . . .

És mi mégis szembezállunk véled.
Beljebb toljuk e lapunkon arcod. El-
mult heti harcok.

Legalább egy perczre. Legalább egy
napra . . .

Mint a líbiai sivatagban eltikkadó
vándor a zöldellő oázis felé, mint az
ősztől harcban álló nemzet az eljövendő
végső diadal elé: úgy tekint ma szemünk
egy közelgő, békés kultúr-ünnep elé.

Lelkek országának, Isten országának
békés kultúr-közössége: a hatalmas Gö-
mőri Református Egyházmegye tartja
holnapután, május 4.-én rendes tavaszi
közgyűlését Rimaszombatban. Ezen ik-
tatja díszes állásába új világi elnökét,
új egyházmegyei gondnokát: *Kövecsesi
Lukács Gézát*. Rimaszombat díszpolgárát.
Gömörmegye alispánját. Ünnepi környe-
zetben: a református nagytemplomban.

S hogy mi ma — a dúló világhábo-
rúnak talán a kellősközepén — egy kü-
lönösképen felekezeti ünnep alkalmából
mégis e régi, békés ünneplőjében jelen-
tetjük meg e lapot, ennek igen egyszerű
oka az, hogy tiszteletünk tárgya minden
magyar kultúr-közösség és hogy igen kö-
zel áll szívünkhöz — és ezt büszkén vall-
juk! — a beiktatandó új gondnok, lapunk-
nak barátja, régi munkatársa, egykori szer-
kesztője: *Lukács Géza*. Az ő bánata — a
mi bánatunk. Az ő öröme, tisztességté-
tele — a mi örömünk, a mi ünnepünk.

Ünnepi helyen, ünneplő köntösben
ezért vetjük papírra néhány gondolatun-
kat, ünnepi érzésünket az ünneplő egy-
házmegyéről és az új gondnokról. Ezért
jogos reményeinket is esküvel megkö-
tendő frigyünknek a közre hatásáról. A
komoly időkhöz és az ünneplőkhöz egye-
dül méltó egyszerűséggel. Magyar kál-
vinista őszinteséggel . . .

* * *

Mindig is vallottuk s ma is csak azt
valljuk töretlen hittel, hogy *vezető ál-
lásba csak vezéregyéniség való*. Emelt
fej, emelkedett szellem. Nyitott szem,
nyitott szív. Egyenes derék, egyenes jel-
lem. Szóval: talpig ember, a tömegből
kimagasló *egész férfiú*. Akit nem hiúság,
olesó népszerűség, alacsony bizelgés se-
gít a magasba. Hanem egy híven és hit-
tel megfutott pálya. Kötelességtudás. Jel-
lemszilárdság. Hozzáértés és önzetlenség.
Alkotásvágy és alkotnitudás.

Az egyházi élet terén mindezekhez
még más, specifikus erények is köte-
lezők.

Hiszen például a királyilag szentesí-
tett ref. egyházi Alkotmány is az egy-
házmegye, e felsőbbfokú hatóság elé a
többi közt ezt a hatáskört szabja meg:
„Örkődik az egyházközségek szellemi,
valláserkölesi ügyeinek előmozdításán,
anyagi helyzetük javításán. A gondnok
elnökségével, az esperessel együtt ör-
kődik az egyházmegye és az egyház-
községek egyházi és iskolai ügyeinek
vezetésén és fejlesztésén, előbbre vite-
lén . . .” Int és buzdít. Jutalmaz és büntet.
Hivatalból képviseli az egyházmegyét
az esperessel az egyházkerületen s más
polgári hatóságokkal szemben . . .

E pár sornyi idézetből is nemcsak
a kálvinista, de minden mívelt magyar
ember is könnyen megértheti, hogy az
*egyházmegyék hazafias szellemű, kultúr-
munkássága, helyes vezetése és fejlődése ma-
gyar nemzeti, sőt egyetemes közérdek is*.
Beláthatjuk azt is, mily nagy jelen-
tőségű mozzanat az egyházmegyék éle-
tében a vezérek választása, törvényes
beiktatása. Még pedig a minket elsősor-
ban érdeklő köz szempontjából.

Ezért fordul e választások felé min-
denkor a közérdeklődés. Ezért fordulunk
ma mi is megkülömböztetett figyelemmel
a Gömőri Ref. Egyházmegye keddi, gond-
nok-beiktató, ünnepi közgyűlése felé.

Érdeklődésünk csak fokokozdik, ha
tudjuk, hogy az Alkotmány mennyi jo-
got, mennyi kötelességet ró az esperes
mellett, vele mindenben egyenlő jogú vi-

lági elnöktársára, a gondnokra is. Akit
„ . . . a presbitériumok református val-
lásu s buzgóságukról ismert világi térfiak
közül választanak.” S választhatják az
egyházmegyén kívül, bárholonnan nagy
Magyarországból!

Hithűség és hitbuzgóság mellett az egy-
házi élet szeretete, mások lelkiismereti
meggyőződésének tiszteletben tartása, ör-
kődés az egyházmegyék és községek szel-
lemi és anyagi felvirágozásán, az iskolák
hazafias és valláserkölcös nevelésén, az
egyházi belső emberek — lelkészek és
tanítók, kurátorok és hívők — jólétének
előmozdításán stb., stb. . . .

Mindez mennyi kiváló testi és lelki
erőt, magas értelmet, mély belátást, biz-
tos ítéletet, melegen érző szívet; mennyi
erélyt és milyen tekintélyt és mindenke-
felett példaadó, becsületes, egyenes, nyilt
jellemet kíván és feltételez.

Egy tipikus magyar férfi-ideált!

S valljuk meg kálvinista őszinteség-
gel: jól esik ideálnak látnunk még kül-
sejében is: szépnek, daliásnak. . .

* * *

Ismervén a Gömőri Ref. Egyházmegye
multját, tudjuk, hogy az minden-
kor erős Sionja volt magyarságunknak.
A véraldozatok, a nemzeti megpróbálta-
tások küzdelmes évszázadaiban épügy,
mint a kivívott diadal, az áldó béke
munkás napjain.

E 82 egyházközségeket számláló leg-
nagyobb esperességünknek sok ezer hive
küzd ma is e reánk szakadt, dúló vér-
zivatarban. Küzd a Kárpátok ormán. Duna-
jecz vizénél. Lengyel mezőkön . . . Küzd
hősi kitartással. Férfias elszántsággal,
soha meg nem adással. Bravúros magyar
vitéséggel. Istenbe és igazságos ügyünk
végső diadalába vetett bízó hittel.

Mert *ilyennek* nevelték hazafias ta-
nítói, hazafias papjai. Akik egyrésze együtt
harczol velük. Avagy értük és dicsősé-
gükért fohászokodik — velünk, itthon
küzdőkkel, itthon küzdőkkel.

De ilyen szellemben vezették ez egy-
házmegyét esperesei és gondnokai is.

Mert mindig böles mérlegeléssel, helyes tapintattal válogatta meg őket.

Ime, választott esperese volt: *Csabay Pál* és *Nagy Pál*; *Tompa Mihály*, *Terhes Sámuel* és *Szentpétery Sámuel*; egy *Szöke Ferencz* és egy *Szentgyörgyi Sámuel*, a legelső gömöri ref. püspök.

Az egyházmegyei gondnokok között pedig megyei közéletünknek sok-sok jelesét látjuk: *Bornemisza László*, *Farkas Ábrahám*, *Fáy Gusztáv*, *Borbély László*, a *Ragályi*-ak és hogy nagyon messze ne menjünk, egy *Csider Károly* ténylő nevét!

Mennyi testi-lelki erő, ragyogó magyar jellem!

Nem is kellett ez egyházmegyének sohasem kölcsönkérnie idegenből vezéreit. Bővében van ma is vezetőkül való egyházi és világi férfiaknak.

De hogy tavaly, csaknem egyidejűleg, egy *Czinke István* mellé mégis épen *Lukács Gézát* hívta az egyházmegyei közbizalom a világi elnöki székbe: e szerencsés és böles választáshoz ismételen csak gratulálhatunk.

Mert arravaló, hivatott ember. Hitbuzgó, ki egyházát szereti. Másét megbecsüli. Meggyőződésből és lelki szükségéből jó templomlátogató. Régi presbiter és tanácsbíró. Jártas az iskola-ügyekben: Hosszu időn át volt elnöke a rimaszombati községi, majd állami elemi és polgári iskolák gondnokságainak. Legutóbb az egyesült protestáns főgimnázium igazgató-tanácsának is.

Ismeri tehát az egyházi életnek minden ügyét-baját, minden rezdülését, minden kívánságát. Személyesen ismeri egyházmegyéjének mindenik belső emberét, talán minden hívét.

Hosszu és sokoldalú közéleti pályáján és társadalmi vezető állásaiban gazdag emberismeretet, gazdag tapasztalatokat szerzett.

Sokoldalú tudása és emberséges jó szíve mindenkor tárva volt minden ügyesbajos ember előtt. S mindig őszinte és mindig igaz mindenkivel szemben. Felfelé és lefelé.

Daliás, szép termet. Egyenes derék, egyenes jellem. Egyszóval ép olyan, a milyennek fentebb a vezető egyéniséget lefestettük, amilyenül vezéreinket látni szeretjük, tudni óhajtjuk.

Nem kereste e legmagasabb egyházmegyei méltóságot sem. Nem hizelgett érte soha senkinek.

Amennyi dísz és munkát nyújt neki e bizonyára jóleső kitüntetés, annyi dísz és méltóságot visz *Lukács Géza* a gömöri egyházmegye élére magas közéleti állásával: annyi munkaerőt gazdag gyakorlati vezéri tudásával. Még magasabban felebb, az egyházkerületnek is!

* * *

Pálóczi *Czinke István* és Kövecsesi *Lukács Géza*. Ahol a sokoldalú, mélysegés tudás — a közélet vezetésében művészivé fejlett gyakorlattal; az apostoli szó hatalma — a becsületes és sikeres munkán s a közbizalmon nyugvó méltósággal — és egyéni tekintéllyel így foghat kezét a köz javára; önzetlenül; mások érdekében: ott áldó, eleven élet pezsdül, gazdag virágzás zsendül, dús kalászköszökken minden jogosult vágy, minden fohászos reménység.

És az aratáskor bőven hull az áldás — a sikeres, Istennek is tetsző munkának, magyar nemzeti kulturánk haladásának tiszta buzájából, fehér kenyereiből — egész megyénkire.

Ezért köszöntjük mi ünnepi szóval, ünnepi köntösben a Gömöri Ref. Egyházmegyének keddi közgyűlését s új gondnokát. Köszöntjük a körülöttünk dúló világháború közepén is hazafias örömmel, benső büszkeséggel, jogosult reménnyel és legőszintébb jókívánságokkal!

Világháború.

A harcterek jó nagy részén nyugalom uralkodott a múlt héten és sok helyről érkezett ilyen jelentés: a helyzet változatlan. De azért általában nem állott be a pihenés és nyugalom időszaka, sőt néhány helyen éppen most történtek olyan események, amelyek a mi hadseregeink jövő helyzetére fontosak, mert nevezetes részleges hadi sikerekről számolnak be.

Ilyen részleges események folytatódtak legujabban a kárpáti harcztér uzsoki szakaszán és attól keletre Galicziában.

Az uzsoki szorosnál az oroszok egy heti pihenés után még egyszer megpróbáltak támadásaikkal; főleg a mellékvölgyek és átjárók ellen intéztek erős támadásokat, amelyek azonban többszörösen és nagy veszteséggel megtörttek a mi seregeink ellenállásán, legutóbbi veszteségeik olyan nagyok voltak, hogy 2 zászlóalj pusztulásáról van szó és a jelentés szavai szerint „menekülésszerűen vonultak vissza hadállásaink elől.”

Még fontosabb ennél az a dolog, a mi tovább keletre Galicziában történt Kozióva táján és az Orava folyó völgyében. Ott 3 napos harcban megtisztították a vidéket az oroszoktól, elfoglalták az igen meredek *Osztry* magaslatot, vele szemben egy másikat és az orosz támadások visszaverése után 26 lövészárkot egyszerre elfoglaltak az oroszoktól.

Ez a hegyi, nehéz területen történt előnyomulás fontos dolog a jövő hadműveletekre, mert megkezdték seregeink az offenzívát *Szko*le felé.

Az oroszok, a kik ugyan röstellik egyenesen bevallani a nagyarányú kárpáti offenzívájuk kudarcát, most már az események láttára azt hirdetik, hogy a döntő mérkőzés a Kárpátoktól északra lesz. Evvel egyszersmind azt is beismerek, hogy a Kárpátokban hirdetett és lefolyt nagyarányú mérkőzés és a tervezett áttörés nem sikerült.

Igy hát a döntés a tavaszra, esetleg a nyárra várható az orosz harcztéren.

Bukovinában, Nyugat-Galicziában és Lengyelországban többnyire nyugalmat konstalálnak a jelentések; némely helyen, mint pl. Bukovina romániai határszögletén hatalmas ágyuharczokkal.

Hogy Lengyelországban sem lesz sokáig állandó nyugalom: arra el lehetünk készülve, ha a tavaszi időjárás folytán megjavuló utakra gondolunk, a hol eddig feneketlen sártenger akadályozta a közlekedést.

A nyugati harcztéren német szövetségeseinkre jól alakult a helyzet, mert nemesak a nagy garral hirdetett francia-

angol támadásokat verték vissza nagy veszteséggel, hanem néhány helyen ők mentek át támadásba és sikerült az ellenséget visszaszoritaniok.

Legjelentékenyebb sikereket értek el a belga tengerparti vidéken: Flandriában, ahol Ypern táján kilencz kilométer szélességben áttörték a francia—belga—angol frontot és több kilométerre előnyomultak az Iser esatorna nyugati partjára, elfogva vagy 5000 mindentéle nemzetbeli fehér és színes katonákat és elfoglalva 63 ágyut s új hódításukat az ellenséges támadások ellen is biztosították.

Ezenkívül sikeresen harcoltak a németek és előnyöket vívtak ki az Ardennekben, a Maasmenti magaslatokon és a Vogézekben.

Ezekkel a sikerekkel a németek nemcsak visszaverték többszörösen a francziák támadását, hanem várakozáson felül eredményes offenzívába mentek át, amelyet megállítani most már csak jelentékeny erővel lehet. Az október óta álló harcok tehát májusra megindultak, de nem úgy, mint ahogy az angolok és francziák hirdették: a Rajna felé; hanem beljebb Franciaország közepe és tengerpartja felé.

Ezekhez járul még a mi tengeri sikerünk: egy nagy francia páncélos elsüllyesztése.

Az eddigi sikerek után ítélve, úgy a keleti, mint a nyugati harcztéren a németosztrák-magyar szövetség bizonyult erősebbnek. De azért ne feledjük, hogy a döntést és a biztos legyőzést még eddig nem érhattük el, az még csak ezután következik.

A Dardanellák mellett új harcokról irnak a jelentések, illetőleg az angolok bejelentették az ostrom megújítását. Összeült már az ostromló hajóhad is, amely a Dardanellák szorosába készül behatolni és egyuttal szárazföldi seregeket is próbáltak kirakni a Gallipoli-félsziget partjaira. De a négy helyen kirakott csapatokat a török seregek megtámadták és részben a tengerbe kergették, részben visszaverték a hajókra vagy azok oltalma alá üzték. Így az első próbálkozás nem sikerült és hihető, hogy a törökök a további kísérleteket is energikus fogadtásban részesítik majd.

Egyuttal az a hír is szárnyal, hogy az oroszok a Boszporus felől támadnak szárazföldi csapatokkal és hajóhaddal.

Ezek szerint a Dardanellák körüli támadások is döntő jellegűekké fejlődnek most, amit az is bizonyít, hogy az angol miniszterelnök elvállalta a felelősséget azoknak előkészítéseért.

Az európai harcztéren mindentéle döntő ütközetekre készülnek most; az ázsiai küzdőterekről kevesebb hír érkezik ujabban. Ugy látszik, nagy bajok lehetnek ott az orosz seregekben, mert pestis és más ragályos betegségek terjedéséről irnak; a mi a Kaukázus déli területén uralkodó kezdetleges viszonyokat tekintve véve, nem is lehet most a tavasszal feltűnő.

Egyiptomból csak olyan hírek érkeznek, amelyek azt bizonyítják, hogy a bensülött nép elégedetlen az angol uralommal, illetőleg avval, hogy az angolok Egyiptomot egyszersűen gyarmatuknak akarják tekinteni a fennálló joggal ellentétben. A török csapatok még nincsenek

ott teljes erővel a Szezei csatornánál, mert csak kisebb operációkról esik szó; így arról, hogy aknákkal akarják elzárni a Szezei csatornát.

Japán és Kína ügye még mindig nem rendeződött egészen. Japán csapatokat szállít Kinába és hajóhada is ott czirkál; egyszersmind Mexikóba is küldött csapatokat, a mi mind igen energikus föllépést bizonyít.

Füsttelen nap.

A gyorssegély „Augusztalap“ által létesítendő „Rokkant katonák segélyalapja“ javára Rimaszombat r. t. város közönsége a városunkban állomásozó cs. és kir. 5. ik gyalogezred zenekarának közreműködésével **május 2-án, vasárnap** „Füsttelen napot“ rendez.

Erre vonatkozólag az Augusztalap által kibocsátott felhívás a következőleg szól:

„A hazafias jótékonyosság május 1-jét füsttelen nappá avatta. Egy napra, erre az egyetlen napra mindenki lemond a dohányzás szenvedélyéről s az így megtakarított összeget a háboru rokkantjai javára adja. Azoknak a szerencsétleneknek, akik a haza védelmében szemük világát, kezüket, lábukat veszítették vagy más módon munkaképtelenné lettek.

Aki pedig ezen a napon sem mond le a dohányzásról, fizessen füstadót, azaz váltsa meg önként valamely pénzadománygyal.”

Kicsi az áldozat amit hozunk. Nagy az eredmény amit elérünk.

Kevés lemondás árán gyönyörű jótéteményt cselekszünk, hazafias kötelességet teljesítünk.

Mi az egy napra lemondani a dohányzásról? Semmi. Egy kis hurut miatt is megteesszük akárhányszor.

És ezreknek és újra ezreknek biztosítjuk vele egy új élet lehetőségét.

Mi jóformán semmit sem adunk a magunkból és mégis megélhetési módot szerzünk azoknak, akik mindenüket feláldozták a hazáért.

A nemes cél elérésére az Augusztalap tetszetős jelvényeket bocsátott rendelkezésre, a melyeket városunk jótékony hölgyközönsége fog e napon árusítani.

Május 2-án délután 4 órakor a Széchényi-kertben, a városunkban állomásozó cs. és kir. 5. ik gyalogezred pótkeret parancsnoksága jótékonycélú sétatangversenyt rendez, 30 filléres belépődíj mellett. A sétatangverseny belépő díjaiból befolyó jövedelmet a pótkeret parancsnokság a Vörös Félhold javára fogja fordítani, azonban a sétatangverseny alkalmával eladott füsttelen napi jelvények eladásából befolyó jövedelem a rokkantaké lesz.

A gyűjtést nyilvános intézeteink és kereskedőink is szíves készséggel vállalták s mindenütt az Augusztalap által küldött gyűjtő-ívek vannak elhelyezve már május hó 1-jétől.

Színház.

Szintársulatunk a múlt héten is több régi és új darabbal próbált szerencsét; a közönség pártolása azonban nem mindig egyformán járt ki részükre; néha nagyon gyéren népesített nézőtér az osztályrészük és csak néhanapján jut ki nekik félig-meddig megtelt ház. Megpróbáltak már a jutalomjátékok szórványos beosztásával is és ez némi érdeklődést kelt is föl a közönségben, de állandóbban ez sem vilámozhatja fel; sőt a szebb tavaszi esték beálltával beszüntették a hétfői előadást is és ez czélszerűnek is látszott, mert azon a napon legkevesebb volt az érdeklődés.

Szombaton, április 24-én *Kürthy* Böske jutalomjátéka volt „A kis király“ című magyar operette. A ballerina szerepét sok tüzzel és vervevel alakította *Kürthy* Böske, akinek két szép nagy csokrot is nyújtottak fel a színpadra tisztelői. *Bródy* Irén az énekesnőt játszta a nála tapasztalt diszkrét biztossággal és fölényvel. A czimszerepben *Réthely* rutinos, biztos játéka tett mélyebb hatást. Jól játszott *Horváth*, *Szitay*, *Berényi* s az ensemble is megfelelt a követelményeknek.

Vasárnap, egy előadás volt este: „Göre Gábor Budapestön“ A 6 képben bemutatott darab meglehetősen számu közönséget vonzott, bár a tárgy sokkal mulatságosabb olvasásban, mint a színpadon, mert technikai okokból gyorsan folynak le a történetek úgy, hogy a ki nem olvasta, alig érti meg jól. A bírót *Csáky* alakította jóízűen. Igen jók voltak *Pusztayné* mulatságos szerepében, *Kürthy* Böske az árvalányban, *Berényi*, *Szitay*, *Horváth*, *Somos Piri*; de a mondott ok miatt nem tett mélyebb hatást a darab.

Kedden *Szitay* László jutalomjátéka volt: „A cigányprimás“ régibb, jó operette, a mely vonzott egy kis közönséget. A jutalmazott *Rácz* Pali öreg cigányt sok rutinnal játszta és igen tetszett a nűánszokban is. Fiát *Réthely* alakította gyakorlott érzésekkel és szép sikerrel. A két leány szerepében *Kürthy* Böske és *Bródy* Irén nagyon emelte az előadás sikerét. Az előbbi csupa tűz és szelesség volt, a mint szerepéhez illett, az utóbbi szép énekével és nyugodtabb alakításával keltett figyelmet. Toalettjeik szerepéhez illők és díszesek voltak. *Pusztayné*, *Berényi*, *Horváth*, *Császár* Rózsi szereplésén kívül elismerés illeti *Pusztayt* is, a ki a király szerepét jól alakította.

Szerdán „Nemtudomka“ magyar operett adták nagy ujdonságként. A czimszerepben *Somos Piri* nagyon sikeres és figyelemreméltó alakítást adott a naiv, neki igen jól álló szerepkörben s kellemes éneke is emelte a hatást. *Kürthy* Böske mindig schlagfertig föllépése pompásan sikerült s szép toalettjei és ügyes tánczai nagyon tetszettek. Ponty szerepét *Horváth* játszta a nála megszokott rutinnal. *Pusztayné* volt a felesége nagyon jó alakítással. *Réthely* igen jól játszotta Gábor szerepét. *Berényi*, *Szitay* jó játéka sok mulatságos perczet szerzett a közönségnek s a jó játék kipótolta a darab tartalmában mutatkozó hézagosságot és gyöngye összefüggést.

Csütörtökön régi jó darabot adtak: „Tatárjárás“, a melyre, mivel tárgyát a katonai életből meríti, stilszerűleg szép számmal megjelentek az egyenruhák viselői. A mulatságos operette fő női szerepét *Somos Piri* játszta. Bár az ifju művésznőnek jobban állanak a naiv lányos szerepek, mégis jól megállotta a helyét *Riza* báróné asszony szerepében. Treszkát *Császár* Rózsi bájosan alakította. *Kürthy* Böske igen jól festett a huszárönkéntes szerepében, a melyet sok tüzzel játszott. Biztos érzéssel megjátszott szerep volt *Réthely* a *Lórentey*

főhadnagy alakításában és nagyon mulatságosan alakította *Berényi* is a tartalékos hadnagyot. *Szitay* tábornok szerepe jól sikerültnek mondható; jóízű volt *Csáky* szakaszvezetője és *Horváth* béresgazdája s az ensemble és a zene harmonikusan összeillő volt.

Pénteken *Jókai*: „Uj földesur“ című regényét láttuk színdarabbá alakítva. Az átalakítás meglehetősen sikerült s a regény színrehozva is élvezhető. *Ankerschmidt* tipikus alakját pompásan alakította *Mezey* Kálmán direktor, akinek jutalomjátéka volt s a közönség többször kifejezte élénk tetszésnyilvánítását. *Erzsike* tüzről pattant szerepének szépen megfelelt *Somos Piri*, akinek élénk temperamentuma naivsággal párosulva nagy tetszést aratott. Nagyon jó volt *Horváth* *Grisákja*, *Berényi* *Maxenpfutsch* *Vendelje*, *Pusztayné* *Miss Natalieje*, *Szitay* *Kampósa*, *Pusztay* is beletalálta magát *Straff* szerepébe. *Hermin* rövid, kevéshangu szerepét művészileg alakította *Verő* *Janka*. *Réthely* *Aladárja* és *Csáky* *Garamvölgyije* is igen sikerült. A közönség megtöltötte a termet.

Szombaton „Zsuzsi kisasszonyt“ hozták színre; vasárnap „Előre“ énekes színjátékot adják.

Meghívó.

A „Gömör és Kishontvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület“ folyó évi május hó 7-én délután 2 órakor Rimaszombatban, a megyeház kistermében tartja meg évi közgyűlését, melyre az egyesület t. tagjait, valamint az érdeklődő közönséget ez uton is meghívom.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1914. évről szóló jelentés.
3. Számvizsgáló bizottság jelentése.
4. A körök jelentése.
5. Az 1915. évi költségelőirányzat tárgyalása.
6. Tisztújítás.
7. Indítványok.

Rimaszombat, 1915. április hó 30.

Fáy Gyula, elnök.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör Kishont“ várm. közlöny **harminczhatodik évfolyamának második negyedét kezdte meg április hó 1-én.**

Sem hangzatos frázisokra, sem öndicséretre nincs szükségünk, mert hiszen ez ugyis hiábavaló akkor, mikor csakis az olvasóközönség józan, komoly ítéletéről lehet szó.

A lap három és fél évtizedes multja mindennél beszédesebben igazolja azt, hogy a vármegye széles köreiben igyekezett a közélet ez organuma komolyságával és mindig tárgyilagos irányával a megfelelő magaslatra emelkedni. Igyekeztünk hü képet adni az eseményekről s a köz- és társadalmi élet terén nyugodt hangon bírálatot gyakorolni; nem egyszer egy életrevaló s a gyakorlati megvalósításnál tényleg helyesnek bizonyult eszme felvetésével irányítóként a köz javára működni.

Régi jelszavunk a közérdeknek becsületos, önzetlen munkálása, s emellett ezután is hiven kitartunk, mert egyedül ez az ut bizonyult minden tekintetben helyesnek, ez vonzza körünkbe a munkatársak készséges gárdáját s lapunk barátainak és előfizetőinek számát csakis ez az irány gyarapíthatja!

Felhívjuk tehát lapunk barátait, hogy a második negyedév végén lejárt előfizetésüket idejében megújítani sziveskedjenek, nehogy aztán a lap expedíciójában zavarok forduljanak elő.

A „Rimaszombati Agyagipar és Kályhagyár“
gyártja az ország legjobb tűzálló agyagjából minden színben és legmodernebb kivitelben
diszes cserépkályháit.

Azokat pedig, kik előfizetői kötelezettségeiknek nem tettek eleget, kérjük, hogy hátralékaikat haladéktalanul szíveskedjenek be- küldeni, mert ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 korona.
Fél évre 5 korona.

A „GÖMÖR-KISHONT”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Egyházmegyei közgyűlés. A gömöri ref. egyházmegye tolyó hó 4-én és 5-én Rimaszombatban tartja közgyűlését, mely alkalommal kövecsesi Lukács Géza alispánt világi elnöki új tisztébe ünnepélyesen fogják beiktatni. A közgyűlés a polgári leányiskola tornacsarnokában lesz s a gyűlés előtt első napon a templomban installálják délelőtt 10 órakor az új egyházmegyei gondnokot. E napon a vármegye-ház nagytermében ünnepi ebédet rendeznek.

Füsttelen nap. Lapunkban ismételtén irtunk a háboruban megvakult katonák felségelyezése céljából rendezendő füsttelen nap érdekében. Vármegyénk rend. tan. városainak polgármesterei bejelentették a füsttelen napnak május elsején való megtartását, a katonai és polgári körökben élénk akció előzte meg e nap sikerét. — Ma — vasárnap — 2-án tartják meg városunkban is a „füsttelen napot” s a jótékony hölgyek már szombaton hozzáálltak a jelvények árusításához. Lapunk más helyén külön cikkben emlékezünk meg a nap jelentőségéről, közöljük a felhívást és a mai nap programját, mely szerint délelőtt az Erzsébet téren, délután a Széchenyi-kertben ünnepeljük a jótékony cél javára a „füsttelen napot.”

Legfelsőbb dicséret. A király elrendelte, hogy dr. *Adriányi* János dobsinai orvosnak, a 16. honvédszázadhoz beosztott szolgálaton kívüli viszonybeli főorvosnak, továbbá a megyénkbeli származású dr. *Braun* Gyula főorvosnak az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásuk elismerésül a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

Katonai szemle. Április hó 28-án délután Losoncz felől automobilon városunkba érkezett *Hartwich* Emil vezérőrnagy a katonai parancsnokságtól, s az 5-ik cs. és kir. gyalogezred pótzászlóaljának legénysége felett szemlét tartott. A generálist *Wiktor* Tádé cs. és kir. kamarás, ezredes fogadta, s a gyakorlótéren kora délután elhelyezkedett a tisztikar és a kivezényelt legénység. A vezérőrnagy a kivonult legénység kiképzésével meg lehetett elégedve, mert a dandárparancsnok által elrendelt mozdulatok teljes pontossággal és meglepő gyorsasággal hajtottak végre. A kitűnő kondícióban levő legénység inspicziálása után a vezérőrnagy autóján tovább utazott, s a katonák — zeneszó mellett — vigan vonultak be a gyakorlótérről.

A postaigazgató kinevezése. A király *Semsey* Mihály posta- és távirada főtanácsost, a kassai kerület vezetőjét, posta- és távirada igazgatóvá nevezte ki. *Semsey* igazgató már a múlt évben végleg megbízott a vezetésével és ép egy éve áll a kassai postaigazgató-sági kerület élén. Az Abauj-Torna, Borsod, Gömör, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyékre kiterjedő nagy terület kormányzása igen fontos és kényes feladat, amelynek *Semsey* Mihály nagy energiával kiválóan megfelel. *Semsey* igazgatót — mint a kassai „F. U.” írja — a postaigazgatóság tisztviselői kara élén *Fazekas* Kálman posta- és táviradatanácsos, igazgatóhelyettes szép beszéddel üdvözölte kinevezése alkalmából, reámutatva az igazgató kiváló érdemeire, *Semsey* Mihály a meleg ovációra meghatva válaszolt, kérve továbbra is a vezetés alatt álló egész kerület személyzetének szeretetét, odaadó támogatását.

Tanügyi kinevezés. A király *Dancsházy* Gusztáv kassai áll. felsők. isk. igazgatót, — ki Nagyrőczén hosszú ideig működött — a VI. fizetési osztályba léptette elő.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Bankó* Gyulát a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyőri főbiztossá nevezte ki Rozsnyóra.

Községi orvos választás. Tiszolcson a nyugdíjba ment dr. *Schwartz* Márk községi orvos helyét választás útján április 28-án töltötték be. A választást *Máriássy* Gyula járási főszolgabíró vezette s egyhangulag megválasztották a murányi származású dr. *Haas* Lajos orvostudort községi orvossá, ki jelenleg a katonaságnál tesz szolgálatot s addig, míg állását elfoglalhatja, a helyettesítéssel az eddigi helyettes dr. *Hruska* János nyustyai járásorvos bizatik meg.

Esküvők. *Kárpáti* Sándor helybeli állami polgári leányiskolai tanár és neje *Kárpáti*né Kardos Jusztin áll. polgári leányiskolai igazgatónő szeretetreméltó leánya április hó 27-én délelőtt tartotta esküvőjét az itteni ref. templomban *Réthy* László magyaregresi ref. lelkész-szel. Az egyházi aktust *Simon* Mihály ref. lelkész végezte s a fiatal párhoz emelkedett szellemű beszédet intézett.

Fröhlich Géza itteni máv. hivatalnok f. hó 5-én tartja esküvőjét Bakostöréken *Karasz* Irénkével.

Halálozások. Városunk iparos testületének egyik ritka szorgalmu és derék tagja: *Szabó* István helybeli mészáros és hentes április hó 27-én 45 éves korában elhunyt Sátoraljaújhelyen, hol mintegy három év óta elborult lelki világa nehéz küzdelmei között hasztalanul kereste a javulást. Legszebb auspicziumok között kezdte meg a páratlan szorgalmu, erős szervezetű, jó modoru fiatal ember városunkban iparát s rövid néhány év alatt virágzóvá lett üzlete; ő maga éjt nappallá téve fáradozott s számos tagból álló családja jólétét minden tekintetben biztosítani igyekezett. Fáradtsága eredményes is volt, de közben megbetegedett s a szép kilátásokkal kecsegtető pályafutás megakadt. Buzgó városi képviselőtestületi tag volt, a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságának és az általános ipartestületnek egy időben alelnöke volt s a polgári olvasókör választmányában is helyt foglalt. Halálának híre nem jött váratlanul, de a gyászeset polgárságunk széles köreiből szinte, igaz részvétet váltott ki, mert az elhunyt méltán volt sorozható annak idején a polgárság hivatott vezetői közé. Kiterjedt rokonság gyászolja. Özvegyén szül. *Varga* Juliannán kívül öt gyermeke: *Etelka*, *Boriska*, *Pistuka*, *Karcsika* és *Juliska*, négy testvére: *Szabó* József mészáros, özv. *Mindszenyhi* Bertalanné *Szabó* Erzsébet, *Bikky* Istvánné *Szabó* Julia és *Mares* Gyuláné *Szabó* Rózsa kiterjedt rokonsággal gyászolja. Hült tetemeit hazaszállították és május 1-én nagy részvét mellett temették el.

Megirtuk multkor, hogy zentai *Teleky* János nyug. kir. törvényszéki hivatalosolga, 1848-as honvédtizedes 84 éves korában április 24-én elhunyt. Temetése 26-án hétfőn délután ment végbe nagy részvét mellett s azon a bíróság, kir. ügyészség és fogház tisztviselői kara és személyzete testületileg vett részt.

Széphegyi Gáspár nyomdász — lapunk egyik derék és szorgalmas szedőjét — mély gyász sujtotta le, amennyiben felesége szül. *Pavella* Mária mult vasárnap 25-én Rimatamásfalán 26 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Nagy részvét mellett temették 26-án.

Lányi Lajos, a lökösi ág. ev. egyház tanítója 19-én 46 éves korában hosszas betegség után elhunyt s 22-én nagy részvét mellett temették el. 22-éven át buzgón végezte nehéz és nemes hivatását s a vármegye tanítói karának igazán derék, lelkes tagja volt.

Elhunyt katona. A „Vöröskereszt egy-let” helyőrségi kórházába április hó 28-án tüdőgyulladásban elhunyt a nyírmedgyesi származású 5. cs. és kir. gyalogezred 4-ik századába tartozó *Balog* Antal 21 éves katona. Bánatos szülei a hült tetemet hazaszállították 29-én s katonai pompával kísérték ki a vasúti állomásra az elhunyt tetemeit.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés. Mint lapunk mult számában jeleztük, a vármegye törvényhatósága f. hó 7-én — pénteken — délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Az ezt megelőző állandó választmányi ülés ápr. 23-án tartott meg a főispán elnöklésével.

Templomi hangverseny. A helybeli róm. kath. templomban sok élvezetet ígérő templomi hangversenyt rendeznek hadi czélokra f. hó 14-én. A próbák már nagyban folynak s a belépti díj mellett rendezett hangverseny iránt társadalmunk minden rétegében élénk érdeklődés mutatkozik. Mint lapunk zártakor értesülünk, a hangverseny napja még nincs biztosan megállapítva, de az már el van határozva biztosan, hogy e hó folyamán és a háboruban elesett katonák árváinak javára rendezi az ének és zenekedvelő társaság a hangversenyt.

A hős emlékezete. A Felsőstájerországi Aussee fürdőhelyen megjelenő „Steierische Alpenpost” című hetilap április 24-iki számában olvassuk a következőket: „Április 12-ikén a felsőmagyarországi Gömörvármegye Rimaszombat városában a tartalékkórházban elhunyt a kárpáti harc téren szerzett betegség következtében a 21 éves *Feldhammer* József, a cs. és kir. 27. gyalogezred katonája, Anger községbeli *Feldhammer* Mária fia. Az elhunyt nővére és egyik szomszédnője Ausse fürdőből elutaztak Rimaszombatba, hogy a súlyos betegen fekvő hős utolsó óráiban mellette legyenek. Az ideérkezettek a Vöröskereszt kórházban rendkívül figyelemben részesítették. A temetés április 13-án fölötté ünnepélyes volt, részt vett azon a katonai zenekar, a katonaság és polgárság köréből számosan jelentek meg és az elhunyt hős ravatalára virágokat és koszorukat helyeztek.”

Második hadikölcsönünk. Május hónap második felében kormányunk ki fogja bocsátani a felhívást a második hadi kölcsön jegyzésére. Lapunk mult számában vármegyénk főispánjának lelkes felhívását közöltük, a melyben apellál a közönség hazafias áldozatkészisége. Mondanunk sem kell, hogy mi kezdettől fogva hiszünk a második hadi kölcsön szép sikerében, a mint biztunk az elsőben is. A magyar nemzet itthonmaradt része meg fogja mutatni, hogy mindenkor tud és akar gondoskodni azokról a hősookról, a kik jó és rossz időben helytállanak a csatamezőkön nemzeti létünk dicsőséges fennállásáért és a jövőnk biztosító béke kivívása érdekében. Akad e olyan fia e hazának, a ki nem akarna résztvenni abban, hogy saját fiait és testvéreit felszereléssel és élelemmel jól elláthassuk és a harcot nekik könnyebbé tegyük. Erre való a hadi kölcsön. Minek venné ezt idegenektől kölcsön az állam? Minek? mikor van rá itthon rá elég pénz! *És aki hadi kölcsönre ad, annak a pénze nem vesz el, hanem nagyobb kamatot hoz, mint a legjobb takarékpénztárban.* A ki tehát hadi kölcsönre jegyez, az nemcsak az állammal tesz jót, nemcsak a saját harcoló fiait, testvéreit segíti, de még jó kamatra is adja a pénzét. Elő hát a ládafiából avval a pénzzel, a mi kilencz hónap óta hiában hever; hadd kamatozzék jól a gazdának és segítse a magyar vitézeket arra, hogy a jól forduló háborut Isten segítségével győzelmesen be is fejezhessék!

A rimakokovai hitelszövetkezet a f. év április hó 12-én a legnagyobb csendben ünnepelte meg fennállásának tíz éves jubileumát. *Banczik* Sámuel felügyelőbizottsági elnök remek alkalmi beszédében utalt arra, hogy a szövetkezet, dacára annak a nagy viharoknak, mely egész Európa pénzügyi piacán végig tombolt, fényesen állotta meg helyét az első tíz évben, mert mindenkor, de különösen a nehéz időkben segített és segít a körzetéhez tartozó nagyobbára szegény lakosokon. Megható volt, a midőn a hitelszövetkezet megalapítójának *Hello* János igazgatósági elnöknek a szövetkezet igazgatósága által megfestett arcképét függesztették ki a pénztárhelyiség falára, mely nem várt figyelmet és meglepetést hálásan köszönte meg az ünnepelt.

A gimnáziumi tanítás kezdete. Holnap, hétfőtől kezdve a helybeli főgimnáziumban reggel 7 órakor kezdődik a tanítás, miután most már a délutáni órákban ott tanít teljesen a polgári leányiskola is és így az iskolai termek délutánra jobban kiszellőztethetők lesznek.

Koszoru megváltás. Özv. *Mindszenyhi* Bertalanné szül. *Szabó* Erzsébet, testvére elhunyt alkalmából koszoru megváltás címén 10 (tíz) koronát küldött be hozzánk a háboruban megvakult katonák segélyezése céljára. Rendelgetése helyére juttatjuk.

Május 1. Gyönyörű, verőfényes meleg nappal köszöntött be május 1-je. Kora reggel — 5 óra után — vig katonazene hangjai ébresztették fel a szép tavaszi napra virradó lakosságot s a katonai zenekar *Hagelbauer* György vezénylete mellett az Erzsébet téren az ezredes lakása előtt, továbbá a Tompa téren a főispán és alispán lakosztálya, valamint dr. *Kovács* László polgármester háza előtt serenádokat adott, majd bejárták az összes utcákat szebbnél-szebb induló hangjai mellett. Alig ért véget a katonazene, jöttek a cigányzenekarok s lelkes indulókkal, vig nótákkal üdvözölve a pompás májusi napot, igyekeztek feledtetni a nehéz napok gondjait. . . .

Katonai kitüntetés. Néh. *Altdorffer* István kassai kir. táblai bíró derék fiát: *Altdorffer* Luciánt a 24. vadászszázalaj önkéntesét — ki Vladivostokban van mint orosz hadifogoly — a hadseregparancsnokság a 2. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

Fürdőmegnyitás. A eszri kiváló gyógyhatású jód-bróm fürdő május hó 1-én ez idén is megnyílt a gyógyulást kereső közönség részére s a fürdőorvosi teendőket a fiatalabb orvosok hadba vonulása következtében a fürdő régi jó hírű orvosa: *Pazár* Andor látja el.

Hadikölcsönjegyzés. A *Gömör-megyei Nép- és Iparbank Rt.*, mint az 1915. évi magyar kir. hadikölcsön nyilvános aláírási helye a legközelebb kibocsátandó hadikölcsönre már most elfogad előjegyzéseket. — A jegyzést megkönnyítendő a jegyzett kötvények névértékének 20% os befizetése után fennmaradó összeget — további intézkedésig — 5% kamat felszámítása mellett előlegezi.

Jótekonyczélú előadás. *Mezey* Kálmán szintársulata a jótekonyczélú célra is kíván áldozni, amennyiben folyó hó 4-én a Vöröskereszt egyesület rimaszombati választmánya javára rendez előadást, mely alkalommal színre kerül a „Fészek a viharban” című darab. Az előadás iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik s a helyekre való előjegyzések javában folynak.

Adomány. *Lukács* Gézához Kosiner Vilmosné a Vöröskereszt Egyesület részére 6 inget és egy doboz szivarvéget küldött.

Bűnhódó szalonnatolvaj. Klenócson folyó évi február 14-ről 15-re virradó éjjelen *Jakubsicz* András puchor a Király Pál zárt padlására a kéményen át bemászott s a füstölés alatt lévő 60 kg. szalonnát, egy sertés és három bárány sonkát lopott 154 korona értékben. A kir. törvényszék április hó 30-án tartott főtárgyaláson lopás büntette miatt jogerősen 6 heti fogházra ítélte a delikvenst.

Eltűnt ember. *Pál* János 64 éves földműves ember Alsósziklásról azzal távozott el, mint a vasárnapi budapesti lapokban olvassuk, hogy Rimaszombatba megy adósságát kifizetni és elvitt magával 200 korona készpénzt. Rimaszombatba azonban nem jött, hanem Budapestről írt feleségének levelet, melyben bejelentette, hogy ott öngyilkossá lesz. A rendőrség mindaddig eredménytelenül nyomozta az életunt embert.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága április 28-án id. *Rábely* Miklós elnöklése mellett ülést tartott, melyen több betegsegélyezési és kártalanítási ügyben a *Molnár* Lajos ügyvezető-igazgató és dr. *Kármán* Aladár pénztári főorvos előterjesztése alapján határoztak, s ezenkívül elintézték nyertek az adminisztratív és vegyes ügyek.

Bankigazgató bűnhódása. A losonezi Általános Bank részv. társ. itteni fiókjának igazgatója, a szökésből hazakerült *Takács* Dániel m. hó 21-ikén állott a kir. törvényszék büntető tanácsa előtt a főtárgyaláson. Itj. *Takács* Dániel tiszlezi lakos, 40 éves pénzügyi igazgató a vádhatóság által csalás büntetnének kísérelte és egy rendbeli csalás miatt vádolttatott, azért, mint a rimaszombati kereskedelemi és közgazdasági bank igazgatóságának tagja 1912. február 15-én azzal a fondorlattal ejtette tévedésbe az igazgatóságot, hogy a bank által részére biztosíték ellen folyósítandó egy 18000

koronás és egy kétezer koronás kölcsön biztosításul 200 darab losonezi általános banki részvényt kötött le, holott ezek közül 100 az idős *Takács* Dániel, 100 pedig a vádlott atyjáé volt. Így a vádlott a bankot megkárosította, mert más fedezetet nem adott. Ugyancsak 1912. aug. havában a losonezi Általános Bank által itteni fiókjához kiállítás végett elküldött 100 darab, a vádlott atyja részére kiállítandó részvény megírásánál *Szitár* János bankhivatalnok által úgy állította ki a részvényt, hogy az idősebb jelzést a nevek elől elhagyatta; azt akarván elérni, hogy atyja halála után a 100 darab részvényt sajátjának mondhassa. Ezzel atyját és testvéreit megkárosította. A múlt hó 21-ikén *Kolbay* Sándor elnöklésével tartott főtárgyaláson a vádhatóságot *Lehoczky* Márton kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd vitte. A kir. törvényszék a vádlottat jogerősen 1 havi és 18 napi fogházra ítélte a mellékbüntetés mellőzésével s a vizsgálati fogsággal a büntetés kitöltöttnek vétetvén, vádlott szabadlábra helyeztetett.

Hadseregünk fémszükséglete. Lapunkban is közöltük a felhívást, hogy a réz, ólom, nickel, bronz, ón és ólomból vagy egyéb fémművekből levő nélkülözhető készletét a közönség bocsássa a hadsereg rendelkezésére. Az orsz. hadsegélyző bizottság e lelkes felhívása megmozdította az egész ország lakosságát s hogy nálunk is milyen viszhangja támadt a felhívásnak, igazolja az, hogy lapunk szerkesztőségéhez, kiadói hivatalához és többekhez kérdést intéztek, hogy az összegyűjtött fémműveket ki veszi át, mert be akarják szolgáltatni. *Mi is czélszerűnek látnók, ha a vármegyeházán vagy városházán kijelölnének helyet és tisztviselőt, ahol és aki által a beszolgáltatandó fémművek átvétnének és addig is, míg a hadsegélyző hivatal a beküldésre utasítást ad — elhelyeztetnének.* Míg erre vonatkozólag újabb intézkedés történik, arra kérjük a közönséget, hogy gyűjtse össze és tartsa otthon a jelzett fémműveket.

REMEKSZABÁS KOSTÜMÖK, divat felöltök, legújabb kalapmodellek dus választékban rendkívül jutányos áron kaphatók: FISCHER BERTA női divattermében Rimaszombat. 6-6

Fiatalkoruak tárgyalása. Nagyrőczen folyó hó 1-én fiatalkoru bűnösök tárgyalása volt a kir. járásbírósnál és ez alkalomra *Fodor* Zoltán kir. törvényszéki bíró, a fiatalkoruak bírása *Lehoczky* Márton kir. ügyészszel, a vádhatóság képviselőjével együtt Nagyrőczerre kiszállott.

Sulyos égés. Múlt év november hó 19-én Felsővályban *Busa* Adám több társával az ottani temetőben a sírások által rakott tüznél melegegett, mikor odajött Polozsányi László és a guggoló embert hátulról megrugta, mire ez a tűzbe taszítva oly sulyos égési sebeket szenvedett, hogy azok 20 napon tul gyógyultak. A helybeli kir. törvényszék április 28-án *Kolbay* Sándor elnöklésével tartott főtárgyaláson dr. *Mészáros* István kir. ügyész vádbeszéde után Palocsányi Lászlót sulyos testi sértés büntette miatt jogerősen 3 heti fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Elgázolta a hordó. Április 22-én reggel *Nagy* Lőrincz 55 éves mindenese a Koháry-utczában, az italmérésnél hordókat szállított s közben nem tudni mi okból megcsuszott egy telt hordó s ráesett, fejét és jobb vállát olyan sulyosan sértette, hogy eszméletlen állapotban szállították be nyomban a helybeli közkórházba, hol gondos ápolás alá vették. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely elrendelte a nyomozást, hogy nem terhel-e valakit gondatlan ság vagy mulasztás.

Hungária és színház. A városunkban egy hónap óta működő szintársulat előadásai iránt az érdeklődés korántsem olyan, mint máskor volt s a mai nehéz idők hatása meglátszik a színpártolás minimumra csökkenésén is. De talán éppen e nehéz idők vagy egyéb okok miatt — valljuk meg — nem nagy passzió volt eddig a színházba járni s ott teli kabátban végig ülni gyakran éjteltájig az előadás; fűtve nem volt, az előadást sokszor későn kezdték, mert vártak — publikumra! (Nálunk t. i. ismerik a színészek a közönség megrögzött régi rossz szokását, hogy a kezdetnél legalább negyed órával később jelenik meg.) Így aztán az előadás, miután a felvonások is gyakran hosszúra

nyulnak, legalább is 11 óráig, 1/4 vagy fél 12-ig tart. E héten egy előadás például 12 óra előtt 5 perccel ért véget, ami kissé sok a jóból is. De most különösen azért emelünk szót, mert részben visszaidézzük látjuk a régi korszakot, mikor minduntalan panaszkodtunk a régi „Három Rózsa” nagyterme ellen, mely egyenesen közegészségellenes és botrányos állapotban volt! Ha a felvonások között a térfe közönség az előcsarnokba vonul ki füstöltni és a terem ajtaját nyitják, olyan rettenetes léghuzat támad, hogy ha nem is sodorja mindjárt el azt a kevés ott lézengő embert, de hogy 50% át beteggé teszi, az bizonyos! És nincs rendőrségi megbízott, ki ezen segítene; nincs hatóság, amely a közönség és a szintársulat érdekét is megóvjá? Tessék csak megtekinteni az ablakokat, azok nagyrésze nem zárható jól s az egyik ablak üvege is ki van törve (ez az utcáról is látható). Felhívjuk az illetékesek figyelmét teljes jóindulattal ezekre a nyomoruságos állapotokra abban a reményben, hogy felszólalásunk, mely több panaszos méltó megnyilatkozásának viszhangja, eredményes lesz.

Halálos ütés. *Donoval* János 36 éves, cs. és kir. 65. gyalogezredbeli óhegyi születésű népfölkelő egészségügyi katona, ki a munkácsi internátus kórházban tett szolgálatot s 14 napi szabadságra Selmezbányára utazott, április hó 24-én Miskolcztól Bánrévén át Fülek felé menő 7056. számú személyvonaton való utazása közben többek ellenzése daczára a vonatkocsi végén levő lépcsőzetre ment fel. Figyelmeztették, hogy Sajólénártfalánál egy vasuti hid fog következní, mely leüti őt, azonban hasztalan volt minden szó; ő tovább is ott maradt a lépcsőzeten s a hid karzatjának tetőzetéhez ütődött, úgy, hogy leesett és meghalt az ütés folytán. A nyomozás megejtetett, de miután nem forgott fenn bűncselekmény, a kir. ügyészség a temetést engedélyezte s a temetés 26-án meg is történt.

Pályázat községi orvosi állásra. A vármegyei „Hivatalos Lap” legutóbbi számában a rozsnyói járás főszolgabírája pályázatot hirdet a dr. *Kengyel* János halálával megüresedett csetneki községi orvosi állásra. Pályázni lehet május hó 24-ig; a választás folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor Csetneken a község házában fog megejtetni.

Zsirtolvajok büntetése. Eszterény községben folyó évi márczius hó 13-án *Barto* János és *Csala* József ottani lakosok előzetes összebeszélés után Lőrincz Józsefné szül. Svantner Verona zártlan padlására bemásztak, onnan mintegy 15—20 liter zsirt és sertéshúst, hájat stb. loptak. A zsirtolvajok április 30-án állottak a helybeli kir. törvényszék előtt s a bíróság *Lehoczky* Márton kir. ügyész vádbeszéde után lopás büntette miatt *Barto* Jánost és *Csala* Józsefet a mellékbüntetés mellőzésével jogerősen egy-egy havi fogházra ítélte.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás* Lajos rozsnyói püspök folyó évi VIII. sz. főpásztori körlevele, a melyben a pápa köszönetét tolmácsolja a péterfíllérekért. A második hadikölcsön ügyében kívánja a nép fölvilágosítását s utasítást ad az alapítványi tőkék kölcsönbehelyezése és elszámolása iránt. Közli a vallás és közoktatási miniszter rendeletét arra nézve, hogy az elemi iskolákat korábban kell bezárni az idén.

Belügyminiszteri rendelet a fuvaruzsora ellen. A belügyminiszter tilalmat adott ki a lakbérnegyedek alkalmával a költözködési költségek aránytalanul magas megszabása ellen. Mivel a fuvarozási eszközöket és a munkáskezeket nagy mértékben elvonta a harcztéri küzdelem, az előállott helyzetet egyesek arra akarják kihasználni, hogy a hurczkodás költségeinek túlzott megszabása által a költözködőket kizsákmányolják. A visszaélések elhárítása végett a miniszter elrendeli, hogy a lakbérnegyedek alkalmával a költözködés költségeit (fuvardíjak, munkabérek) nem szabad aránytalanul magas összegben megállapítani. A tilalom megszégése, ha az sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágás, amelynek büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés. A fennforgó kihágás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak a hatáskörébe tartozik.

Egyházi énekek és himnuszok.

Ilyen zimen adta ki vallásos szellemű költeményeit, melyek megzenésítésre és éneklésre alkalmasak, Fridrich Sándor nógrádverőcei plébános. Elejétől végig az egész kötetben érezhető a mélységesen vallásos, az Istenben rendületlen bizakodó, a mások bajait megértő, a sajtó sziveken enyhíteni kívánó, a szenvedőket Isten keblére vonni akaró krisztusi lelkület. Paksy Gáspár néven szokta ifjúkorától közreadni verses műveit, azért jelen verseskönyvét is e néven adta ki, hűségese akarván maradni a szellemhez és eszményekhez, melyek kezdetől fogva hevítették. Az egyházi énekek megírására a háborus idő adta meg az impulzust, a léleknek ama természetszerű törekvése, mely a megpróbáltatás sötét éjjelében vigasztalás, tény és reménység után eped. Elsősorban a vallásos énekek számát akarta gyarapítani, az egyházi zeneköltésnek alkalmas anyagot szolgáltatni és a háboruban sokat szenvedő népnek vigasztalására és épülésére lenni. Ezen elsőrendű céljának a szerző mindenestül szépen megtefelel és reméljük, hogy a megnyugvás után epedő lelkek sok vigasztalást merítenek énekeiből. — Ára füzve 70 fillér, kötve 1 korona. Megrendelhető a „Katholikus Kántor” (egyházzenei szaklap) kiadóhivatalában Eger, Gimnázium-utca 3. szám.

A vöröskereszt egyesület céljaira újabban a következő szives adakozások történtek:

Pénzbeliek: Kohn Lászlóné Rimarától 50, Kolbenheyer Lajos Rimabánya 10, Lang Vilmosné 5 korona.

Természetbeliek: Dr. Meskó Miklósné 2 ing, 4 pár harisnya. Gál Jánosné Felsőbalog 6 tojás. Szabó Elli és Micza Várgede 1 kosár sóska, 50 tojás, 25 l. tejföl. Ruszkay István Csiz 5 kg. tépés, 5 kg. vászon.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik forrón szeretett édes atyánk elhunytá alkalmával vigasztaló részvételt voltak hozzánk és a boldogult végtisztességétélén megjelentek és ez által bánatunkat enyhíteni óhajtották, fogadják ez uton hála-köszönetünket. — Rimaszombat, 1915. április 30.

Teleky Mihály, Teleky Mária,
Borsos Lászlóné szül. Teleky Viktória férjével.

Dijszabások beszerzése. A miskolci kereskedelmi és iparkamara felhívja a figyelmet arra, hogy díjzabások beszerzése iránt nem a m. á. v. igazgatóságához, hanem a m. kir. Kereskedelmi Múzeum központi díjzabás-elárusító iroda (Budapest, V., Akadémia utca 3.) kell fordulni.

Kecsketolvaj bűnhődése. Rimakokován mult év december 28 kán a Reinitz korcsmáros lakattal bezárt óljába behatoltak: Gallusz János, Bisztrianszki Máté és Maczel Márton s onnan egy fejős kecskét elloptak. Az itteni kir. törvényszék ápr. hó 21-kén ítélték a két első vádlott felett s Bisztrianszkit hat heti, Galluszt pedig egy havi fogházra ítélte jogerősen.

Apolló színház. A helybeli Apolló színházban mult héten nagy közönséget vonzott a „Néptölkölő” című újdonság bemutatása. A közönség mindvégig élvezettel nézte végig a sikerült filmet s ugyancsak tetszetős volt a többi bemutatott érdekes kép. A harctéri felvételek is igen szépek voltak. E héten is változatos és vonzó a műsor, melyre felhívjuk a figyelmet.

Behozatali vámok felfüggesztése. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a következő cikkek behozatali vámja további rendelkezésig felfüggesztett: hagyma, főzelék, aszalt főzelék, marha, szárnyasok, vad, hal, sütemény, tézstanemű (maccaroni), husok, huskonzervek, kéveköttök stb.

Nagyszabású betörés. Folyó évi márczius hó 20 kán Likéren ifj. Popper József, ki lopásért már két ízben büntetve volt, a Fried Benjámint ablakát betörte s a lakásba behatolva felfeszített egy asztalt, annak fiókjából ékszerket, pénzt lopott közel 600 korona értékben. A jómádár április hó 23 kán állott a helybeli kir. törvényszék előtt lopás büntetvével vádolva s *Lehoczky Márton* kir. ügyész vádbeszéde után jogerősen egy évi és hat havi börtönre ítélte a bíróság a betörő ékszertolvajt.

Múzeumunk gyarapodása. A gömörmegyei múzeum érdekes és értékes „hadiszerszámok Indiából” tárgyakkal szaporodott *Loysch Ödön* gimn. és muzeumi igazgató közvetítésével *Tóth Jenő* festőművész: 1 db drótkötésű fejtű sisak tartállyal. 1 db nyíl-íj bambuszából idomítva, ily minőségű vékonyított szalaggal, ideghúr helyett. 4 db. spanyolnád vékony nyíl, hegyes acél tartállyal. 4 db más-más idomu lándzsa. 1 db cserzett vastag bőrből készült gombaalku kerek kézi-paizs négy rézgommbal díszítve. 1 db nyersbőr (Rinoceros) karimás fedő kerekded alaku kézi-paizs széles bőrfogóval. 1 db cifranyelű rozsdás kés vagy tör vérbarázdával. 1 db ivó kobak sárgaréz-ből. 1 db többszögletű löportartó állati szarvból. 1 db díszes kovás lovassági pisztoly. 1 db kardmarkolat egyenes kardhoz. 1 db női pávatoll-legyező (rövid nyelű) fehér tollszárdiszítással. 1 db Máriaüveg-ásványlemezekből összeállított ovális keretű fehér festményű legyező. — Mindezekért hálás őszinte köszönetét nyilvánítja a gömörmegyei múzeum egyesület.

Megfúrták a hordót. Rimakokován folyó évi február 4 kén éjjel a népfölkelői szemlére való utazás előtt a Reinitz Ignác udvarába bementek: ifj. *Spisják Pál* és *Maczek Márton* s a szeszszel telt hordót megfúrták s 20 liter szeszt elvittek, megitták társaikkal, az őrt álló *Vinarcsik Józseffel* és id. *Spisják Pállal*, kinek felesége is tudomással birt a lopásról. A helybeli kir. törvényszék ápr. hó 21-kén tartott főtárgyaláson ifj. *Spisják Pált* egy havi fogházra *Vinarcsik Józsefet* 21 napi, id. *Spisják Pált* egy heti, id. *Spisják Pálnét* szintén egy heti fogházra ítélte.

Lokomobil- és cséplőgépkészítő tanfolyam. A kassai m. kir. állami felsőipariskolában a gőz- és benzinlokomobil- és cséplőgépkészítő tanfolyam 1915. évi május hó 1-én kezdődik és június 30-ig tart. Beiratkozni április hó 25-től május hó 1-ig bármely napon délelőtt 9—12 óra között lehet. Beiratkozik 10 korona tandíj fizetendő. — Rendes tanulóknak a 16 ik életévet betöltött olyan kovács, lakatos, géplakatos, gépkovács és rézműves iparosok vagy ezekben a szakmákban foglalkozó gyári munkások vehetők fel, akik magyarul írni és olvasni tudnak s jó erkölcsi bizonyítványt és ipari foglalkozásukat igazoló okmányt tudnak felmutatni. — Felvehetőek más önálló iparosok, gyárosok és gazdák is. — Az előadásokat és gyakorlatokat a hétköznapok délutáni, illetve esteli óráiban, vasárnaponként pedig d. e. tartják. — A tanfolyam végén a hallgatók képesítő vizsgálatot tehetnek, amelynek alapján a lokomobil-gőzgépek és cséplőgépek kezelésére jogérvényes képesítést nyernek. — Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

CSARNOK.**Imádság.**

Teremtőnk! Hadaknak dicső nagy vezére!
Hallgasd meg imámat, magyarok Istene!
Áldásodat adjad ezen küzdő népre,
A Te átkod hulljon ellenünk fejére.

Elesett hőseknek adj esendes pihenést,
Sebesültjeinknek lágy megkönnyebbülést,
Nyujtsál lelki erőt kétségbeesőnek,
Csendes agóniát halállal küzdőnek.

S akik ott harcolnak ezer halál között,
Örködjél, oh Uram! seregeik fölött!
Te legyél vezérük! Vezesd diadalra!
Előttük az ellen omoljon a porba!

Hintsed áldásodat hőseink útjára,
Órizzed meg őket a golyózáporba!
Ezer vihar között vezessed el oda:
A messze ragyogó tiszta hajnalpírba!

Fekete Rózsa.

Megigazulás.

— Irt: TELEK A. SÁNDOR. —

I.

A legénylakás elhanyagolt butorain már régen ott tánczolt a napsugár, mikor Barna György a „korhely szobrász” felnyitotta fáradt szem-

héját s eszmélni kezdett az elmúlt éj eseményeire: az asztalon tánczoló pinczérányra, a nagybögösre, ki a szeparé kályháján akarta kísérni a klarinétos éktelen nyafogását; s azután eszébe jutott a fizető „fúr” szemtelen vigyorgása, mivel azt a jelenetet méltatta, mikor ő a czimbalmossal összelelközött és a szeretetben együtt zuhantak az asztal alá. Mindez bambán vigyorgott reá emlékezetén keresztül, mint egy szatir. S hogy a durva emlékektől szabaduljon, erővel tartotta fel le-lelapadó szemét s belebámult a napsugárban karikázó portfelhőcskébe. Ott ismét új alakok képződtek előtte. Színes „éjjeli lepkék” raját látta, kik az ivlámpák sugarában bolyongnak a homályban is rikitó színű ruhájokban, durva hahotával, mit megfagyaszt ajkukon a nyomor, a bűn tudata s mégis újra, meg újra feltör keblükből, hogy a romokat, amin még magukat vonsozzák, ne láthassák az ámitástól... De ezt az áltatást sem lehet a végtelenségig fokozni. — Mikor a teljes csömör beáll, semmi sem pótolja többé azt a frisseséget, amit a lélek tisztasága adott.

Barna György érezte ezt a csömört. Szédülten kelt fel gyűrött vánkosáról, megpróbálta egy cigarettára gyújtani; a füstben új torzok lebegtek elébe s a szájában keserű undort érzett minden iránt, amit enni vagy inni akart. Fáradtan roskadt egy zsölyébe, mi a modern építésű kályha mellett terpeszkedett, miben annyi leányt és asszonyt ölelt már legalább is, mint az évben a napok száma s hazudott nekik szerelmet, míg belső tusakodásában sokszor kételkedett ennek az érzésnek a való létezésén is. Most rettenetes fájdalommal temette arcát a kezébe és állapította meg, hogy nem élt úgy, mint élnie kellett volna. S e megállapításban undor fogta el egész valóját.

— Utálom az életet — nyögött fel. Hiába akarok szabadulni tőle, valami névtelen teher nyomja a lelkem, száraz elfásulás és ellenszenv minden iránt, ami él, nevet, mert minden mosolyban a fájdalom profanizálását látom s minden boldogság, amit más szemében felfedezek, csak jobban visszatükrözi saját lelki sivárságot. Szivemben nincs fogalom többé az ártatlan, a zavartalan örömeke, bennem csak megcsufolása él az isteni szikrának, a nemeség, a tökéletesség fogalmának. De miért, miért? Miért, hogy minden gondolatomat az ég felé emelem s minden léptem iszapon vezet, hol a köny, a lelki tengerek gyöngye, is hamis üvegutánzatokká jegezesedik a festett szerelem, a mámor elfásult arcán. Azon az arcon, amely nem tükre többé a léleknek, csak sivár dult csatatera a harczokrak, miket a boldogságért folytatott viselője, mit sohasem érhetett el, mert a szenvedélyek szertelenségei a testiségek felé vezették utját s a szenvedések tüzeiben nem megtisztult, de elégett a lelkem s most mint léleknélküli árny vonsozom roskadt esontvázát életemnek. Elvesztettem a hitemet, az emberekben való bizalmamat; elvesztettem a cselekvő erőmet, mi nem régen reményekre jogosított; az üdvösséget s talán a kárhozatot is. Nem érzem azt a fenséges fájdalmat, mit egy szerető sziv elvesztése okozott, nem azt a tuláradó kéjt, mi egy tiszta ajak érintésekor végigborzongatta egész valómat. Ugy állok halott érzelmeim közepett, mint egy züllött park közepén égbőltopolya, mely utolsó levelét is lehullajtotta: sem az erőtlenségek, sem a kóbor szellő nem tud illatot vagy lágy muzsikát kicsalni ágaiból s ha mégis hallat még hangot, az a halál velőtfagyasztó sóhaja...

S Barna életében először érezte, hogy mielőtt élt volna, elvesztette az életet. Fájdalma végigszántotta arcát s míg egy könnyesepp gördült le vonagló vonásain, tovább folytatta helyzetének ferde mivoltát mérlegelő gondolatait:

— Ezért verekedtem végig egy életet? Ezért? Ezért hazudtam önmagamnak annyiszor érzéseimet elaltatva a delirium sötét búlcsejében, mint egy utolsó barlanglakó Budapest külvárosából, hogy: most feleljeni fogok és e lelki rothadást előidéző posványban keresem meg azt, amit a tisztaságban nem bírtam elérni soha: az osztatlan boldogságot, a békét? Ezért...? Mennél több éjszakát kóborolok át kivert kutyaként, annál több fájdalom torlad össze a szivemen s mint kísértetek járnak fel hallucináció idején a dőrén elkövetett botlá-

sok, mit az olesó szerelem tanyáján s a füstös korcsmaszobákban elkövettem. S vajjon menthető-e ez az élet valamivel? Vagy legalább ezélszerű-e így élni bármilyen egyoldalú szempontból ítélve? Vagy az emberi méltóság annyira semmit érő hazugság volna-e már előttem és annyira roskadt vagyok-e már, hogy nem lehet megállanom ezen a lejtőn...? Jaj, jaj nekem! De nincs-e hát megállás, ha visszatérés nincs is? A hegyről lefelé guruló kő is megakadhat egy nála — a hatványozott esésben is — erősebb akadályban. S ennek a szédületes esésnek mi állhatná útját, mi védené meg a magasból aláhulló lelket az időelőtti megsemmisülés veszedelmétől: az erkölcsi haláltól...? Mi adhatná meg a békét? az erőt a további harcához? mi adhatná meg az önbizalmat s azt az önbecsülést, ami az átlagemberek fölé emelt a harcok között, a szenvedésben? Mi, mi adná meg...?

Ha tudjuk, hogy mi az, ami sebet ütött a szívünkön, ha ráeszmélünk, hogy honnét fakad a mélységes fájdalom forrás, mely bőségével szinte elsodor, talán a módot is megtaláljuk a veszedelem elhárítására. De nem csalódhat-e az ember feltevéseiben, nem tévesztheti-e össze a lelki fájdalmat a test megroskadásával s ha a gyógyszert helytelenül választjuk meg, nem visszahatást érhetünk-e el inkább, mint sikert? Hisz a legnagyobb orvos is tévedhet, mikor a lelket analizálja vagy a test belső életének szövevényes utvesztőjében a kór bujdosó csiréit keresi. Barna sem tudott teljes képet alkotni magáról magának s ez csak növelte szomorúságát.

— Talán a munka tudna még visszaadni magának, de — és ez a „de” mindenütt elejébe tolokodott, mint egy felkiáltó jegye a végzetnek — de mikor a kenyérért való tülekedésben a munkát sem magáért csinálom többé, mint ifjabb koromban, mikor szent lázba döntött az alkotás vágya. A művészet jótékonyan felemelő hatása is elmaradt velem szemben; a zene bármilyen vidám, csak fájdalmat okoz; a barátságot megcsaltam s engem megcsaltak, akikről hittem, hogy szeretnek s akikről hittem, hogy szeretem, azokhoz is csuf önzés vitt s fájdalmas felébredés szakított el mindenikétől. Oh pedig mennyit vártam az élettől a mindenben megtisztult barátság révén s a kijátszott bizalom most egyre eszembe juttatja a megcsalás perceit. Ez talán az a bizonyos lelkiismeret, ha lelkiismeretnek lehet nevezni azt a belső tusakodást, miben az ész okoskodik a szívvel s a ferdeségek kiegyenlítésén vívnek áldatlan, eredménytelen csatát.

S érzelmei mint a szélvitorla forogtak körbe-körbe egy gondolat, egy tengely körül hajtva a megmegrohanó fájdalom viharától s az enyhe szélségnem jött, hogy benne megpihenjen.

*

Barna György szenvedése akkor kezdődött, mikor egyszer olyan nőre talált, aki őt egész asszonyi lelkével szerette. De ő ezt a szerelmet nem tudta teljes értékében felfogni, sem pedig megérteni. Egész élete egyoldalú szerelemben járt el s hiába való vágyakozás emésztette már kora ifjúságában is. Első szerelmeinek korában valami magasabb rendű lénynek gondolta a nőt s veleszületett szemérme és félnélsége rideg gátként állott előtte és megakadályozta, hogy érzelmeit követve férfini erejének minden szilajságával és romlatlanságával magához bilincselje a leányt, aki után tenger éjszakákon át sóvárgott kielégítetlen vágyában, mint párázsa ágyon fetrengve. S ez az áldatlan állapot végig vonult egész életén. A bevallatlan szerelem dűhe ismételtelen meg megtámadta, ha már előbbi fájdalmaiból kigyógyult. S a kielégítést újra, meg újra trágár oduiban kereste, míg lelke lassan átförmálódott s levetette romlatlan naivságát és fehérségét. Addig övele szemben fitymáltak, akik után, mint szentek után járt, most ő marta az utánajárókat, mint egy eleven szatir kiméletlen, éles szavakkal tépve sokszor a legtisztább érzelmet is. — Megvetette a nőt, aminek fogalmában azelőtt lelke egész valóiban felolvadt. S úgy érezte, keserűen megbukott azon teóriája, hogy: egy ideált mindenki számára rendelt a végzet s azt utóbb is föllelheti, ha nem téveszti el a választást. Tapasztalatai megszegyentették a nővel szemben való

minden jó szándékát. Egy asszony, leánykorában modortalannak nevezte és kinevelte érzelmeit, mással való félelvi házasság után szeretőjévé lett s mikor a helyzet félszégére figyelmeztette, ő, az asszony a szemébe kacagott. Többi kisebb-nagyobb kalandjai szintén elidegenítő hatással voltak rá. Barátainak eldicsekedett, dolgai pedig valósággal megfojtották lelkében utolsó szikráját is, a nemesebb érzelmeinek. Sokszor, ha otthon szobájában egyedül üldögélt, órákhosszat eltépelődött, okot keresve saját véleményének megdöntésére, hogy szabadulhasson a gondolatok szörnyetegeitől, mik minden percét megkeserítették. S ez a töprengés annyira hatott rá, hogy ösmerősei komoly betegség tüneteit vélték rajta felfedezni s unszolásukra orvoshoz fordult tanácsért. Az orvos, ki jóval idősebb volt nála és a legjobb barátai közé tartozott, a diagnózis megállapítása után két keze közé fogta sápadt két arcát, szemébe kapcsolva tekintetét, halkán, de erős nyomatékkal mondá: kedves barátom, neked meg kell nőstülnöd. Mint riadt madár rebtent fel Barnának a szeme: nem, soha, nem!

— Sajnálak barátom — szölt az orvos — de csak ez az egy mód van, mi gyökeres gyógyulást hozhat. — Meg kell nőstülnöd. Érted? kell!

Barna szomorúan ingatta fejét, vette a kalapját és távozott. Otthon ledobta magát egy székre, visszatért gondolataiban a multba, minden bokornál, minden emléknél megállott gondolata, átvizsgálta, mi kötötte egykor oda, mi volt az, a mi csak pillanatra is örömet okozott neki. Szegény emberek gyermeke volt, dolgozni korán megtanították s azok az apró örömek, miket magának kellett kiverkedni, kétszerezsen drágák voltak előtte s mindegyikét úgy tekintette, mint jövendő boldogságának előfutárjait. A munka élvezet volt neki s az eredmény valósággal megszáditette. Ha, mikor mint fiatal kezdő, egy-egy sikerült portraít megmintázott, csaknem imádattal vette körül önalkotását, miben, mint tükörben látta csillogni a saját lelkét. S mikor az első csalódások meg rázták lelkét, csak nagyobb erővel feküdt neki a munkának: új vonásokat, új színeket fedezett fel magában, melyek mind életet nyertek az agyagon s a véső alatt. S egyszer csak azon vette észre magát, hogy művészetében vegetál s munkái élettelen figurák, mit maga sem ért meg s a plakettek között a hielogrifák egész táblázata mered reá s ha olykor a művész szemével tekintett műtermén végig, kétségbeesése határtalan lett. (Vége. köv.)

Szerkesztői üzenet.

O. J. A tartalom megjárna, de versénél a külső forma s a rímek csengése is fontos; ez pedig itt hiányos.

H. . . i Hazafias érzelme szépen nyilatkozik a versben, de a külső forma és kifejezése nem megfelelők.

Sz. E. Rimatamásfalva. Az új sajtótörvény értelmében — így, ahogy megvan írva — nem közölhetjük. Az esetet azonban személy megnevezése nélkül röviden és tárgyilagosan szóvá tehetjük.

Bérbeadó lakás.

Lossonczy-utca 21. sz. alatti házban két utcai szoba, konyha, kamra, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és egy darab konyhakerttel **május hó 1-től** bérbe kiadó.

Értekezhetni lehet ugyanott bármikor **Hollósy Józseffel.** 3—x

Kitünő minőségű gép-kenő és hengerolaj

különkénti mennyiségben és jutányos áron kapható Rimaszombatban, Deák Ferencz-utca 5 ik szám alatt az udvarban hátul.

Finoman örlött

2-3 és
marhasó
is nagyban kapható:
Steinfeld Lászlónénál Miskolczon,
Arany János-utca 33. sz. alatt.

Lakások.

A Tamásfalvi-utcai **DICKMANN**-féle házban **egy 3 és egy 5 szobás** elsőemeleti **lakás** fürdőszobával és más mellékhelyiségekkel **május 1-ére kiadó.**

Kiadó lakás és bolthelyiség.

Rimaszombatban, az **Andrássy-ut 1-ső számú** házban egy egészséges **3 szobás lakás és egy bolthelyiség azonnal kiadó.**

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Poltári vendéglőm részére nős

csapost

keresek (valláskülömbőség nélkül) **május 1-ére.** — Vendéglőmet esetleg bérbe is adom.

KOVÁCS MIHÁLY.

5-6

(POLTÁR.)

Lakások.

Az **Erzsébet-tér 16. szám alatti** emeleti lakás és a **Szijjártó-utca 45. szám alatt** levő téleleleti lakás **f. évi május hó 1-étől bérbe kiadó.**

Értekezni lehet a tulajdonos:

KOHN ADOLF

fűszerkereskedőnél, Erzsébet-tér 16. sz. a.

Csikót legelőre

a legeltetési idény tartamára, a dobriai fensíkon fekvő igen jó minőségű mesterséges legelőre: **darabonként 30 korona bérért** vállalunk.

Coburg hercegi intézőség
P. GERNYŐ (U. p. Rimaszécs)
Vasuti megálló: Dobóca.

5-5

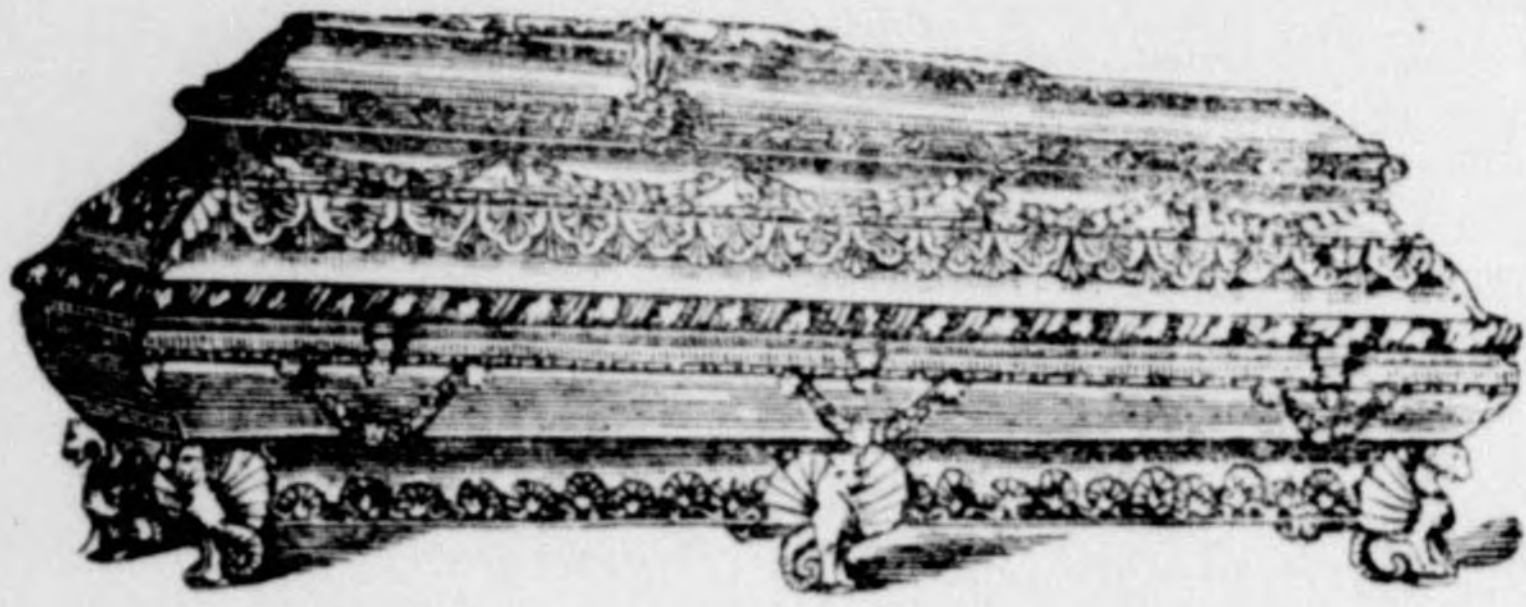
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

5—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a Deák Ferencz-u.

szállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle **ércz- és fakoporsókból**, valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, mi nélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönb a temetésekkel járó összes teendőket, hulla-

Tanulóul

Egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud, **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **idősb Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a **kiadóhivatal**

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Újságpapíros

(csomagoláshoz) kereskedők, mészárosok, hentesek részére jutányos áron kapható **e lap kiadóhivatalában.**

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdámot és könyvkötészetemet.**

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és rágézdulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „**GÖMÖR-KISHONT**“ kiadóhivatala.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szalagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.